

**KONKURSY PRZEDMIOTOWE
ORGANIZOWANE PRZEZ KUJAWSKO-POMORSKIEGO KURATORA OŚWIATY
W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM
dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów
w roku szkolnym 2016/2017**

**REGULAMIN SZCZEGÓŁOWY
WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO
Z PRZYRODY**

Na podstawie art. 31 ust 1 pkt 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r., poz. 2156, z późn. zm.), w związku z § 1-5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. Nr 13, poz. 125, z późn. zm.), rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2010 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 893, z późn. zm.) oraz § 30 pkt. 1 Regulaminu Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 40/2013 Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy.

I. CELE KONKURSU:

1. Promowanie uczniów uzdolnionych w zakresie nauk przyrodniczych.
2. Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań uczniowskich.
3. Pobudzanie twórczego myślenia.
4. Rozwijanie umiejętności stosowania zdobytej wiedzy w praktycznym działaniu.
5. Wdrażanie uczniów do samokształcenia.
6. Wyróżnienie osiągnięć uczniów oraz nauczycieli motywujących i przygotowujących uczniów do udziału w konkursie.
7. Motywowanie szkół do podejmowania różnorodnych działań w pracy z uczniem zdolnym.

II. ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI WYMAGANY NA POSZCZEGÓLNYCH ETAPACH KONKURSU

Na wszystkich etapach uczeń powinien wykazać się wiadomościami i umiejętnościami określonymi w *Celach kształcenia – wymaganiach ogólnych* Podstawy programowej kształcenia ogólnego, w części dotyczącej przedmiotu przyroda na II etapie edukacyjnym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977, z późn. zm.), a także:

1. Odczytywania i interpretowania informacji przedstawionych w różnych formach (tabele, wykresy, diagramy, mapy, teksty), odkrywania prawidłowości w nich występujących.
2. Wykorzystywania posiadanej wiedzy podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów.
3. Stosowania terminologii przyrodniczej do wyjaśniania zjawisk i procesów.
4. Opisywania, rozpoznawania i klasyfikowania organizmów.
5. Formułowania problemów badawczych, uogólniania, uzasadniania i wnioskowania z wyników obserwacji i doświadczeń.
6. Przedstawiania i wyjaśniania zależności między organizmami oraz organizmami i środowiskiem.

Zakres merytoryczny konkursu:

Uczestnicy konkursu powinni, na poszczególnych etapach, wykazać się wiadomościami i umiejętnościami obejmującymi wskazane treści Podstawy programowej kształcenia ogólnego w części dotyczącej przedmiotu przyroda na II etapie edukacyjnym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977, z późn. zm.) oraz wskazanymi wiadomościami i umiejętnościami poszerzającymi treści podstawy programowej.

ETAP I (szkolny)

Zakres merytoryczny szkolnego etapu konkursu dotyczy treści nauczania następujących zagadnień tematycznych podstawy programowej:

1. Zasady prowadzenia obserwacji przyrodniczych.
2. Widnokrąg, kierunki świata: wyznaczanie kierunków w terenie.
3. Pory roku: widoma wędrówka Słońca.
4. Pogoda: składniki pogody, przyrządy.
5. Orientowanie planu i mapy w terenie, posługiwanie się legendą.
6. Formy terenu.
7. Skąły i minerały.
8. Woda jako środowisko życia: właściwości wody, obieg wody w przyrodzie, rodzaje zbiorników wodnych, przystosowanie organizmów do życia w wodzie.
9. Wody powierzchniowe Polski.
10. Organizmy i ich czynności życiowe: rodzaje odżywiania, oddychania, rozmnażania.
11. Zależności między organizmami.
12. Królestwo roślin: mchy, paprocie, rośliny nasienne: budowa, czynności życiowe, organy roślin nasiennych.
13. Królestwo grzybów: budowa i różnorodność, znaczenie grzybów dla przyrody i człowieka.
14. Lasy w Polsce: rodzaje lasów i ich typowa roślinność. (grąd, łęg, ols).
15. Las, łąka i pole jako środowisko życia: warunki życia, przykłady organizmów i powiązań między nimi.

Poszerzenie treści podstawy programowej dotyczy następujących treści:

1. Doświadczenie: formułowanie problemu badawczego, zapisywanie wyników, wyciąganie wniosków.
2. Budowa mikroskopu. Obliczanie powiększenia mikroskopu.
3. Plan i skala: rodzaje skali i przeliczanie, sporządzanie i czytanie planu.
4. Mapy: rodzaje map, odczytywanie danych z map.
5. Budowa komórki zwierzęcej, roślinnej i bakteryjnej.
6. Znaczenie bakterii w przyrodzie i gospodarce człowieka.
7. Rozpoznawanie pospolitych gatunków drzew i krzewów rosnących w Polsce.
8. Rośliny uprawne w Polsce.

ETAP II (rejonowy)

Na etapie II konkursu obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności etapu I konkursu.

Zakres merytoryczny zostaje poszerzony o następujące treści nauczania poszczególnych zagadnień tematycznych podstawy programowej:

1. Położenie Polski: przebieg granic, podział administracyjny, pasowy układ rzeźby terenu.
2. Najstarsze miasta w Polsce, ich położenie i charakterystyczne zabytki.
3. Krainy geograficzne Polski: pobraża, pojezierza, niziny, wyżyny, kotliny i góry, ich położenie, cechy charakterystyczne krajobrazu i typowe dla danej krainy organizmy żywe.
4. Budowa człowieka; budowa i zadania: układu szkieletowego, mięśniowego, pokarmowego, krwionośnego, oddechowego i rozrodczego. Zmiany w okresie dojrzewania.

5. Żywność a zdrowie: składniki pokarmowe, witaminy, piramida pokarmowa, żywność ekologiczna, sposoby zapobiegania psuciu się żywności.
6. Zasady zdrowego odżywiania i higienicznego zachowania.
7. Zachowanie w sytuacjach niebezpiecznych (telefony alarmowe, znaki ewakuacyjne i przeciwpożarowe).
8. Choroby człowieka: bakteryjne i wirusowe oraz odzwierzęce, zakaźne i niezakaźne, sposoby zarażenia, zapobieganie i leczenie.
9. Budowa otaczającego nas świata: atomy i cząsteczki, stan skupienia substancji, budowa i właściwości ciał stałych, cieczy i gazów.
10. Substancje proste i złożone: pierwiastki i związki chemiczne, mieszaniny, roztwory.

Poszerzenie treści podstawy programowej dotyczy następujących treści:

1. Gleby w Polsce: rodzaje i ogólna charakterystyka gleb, organizmy żyjące w glebie (czarnoziemy, mady, bielice).
2. Budowa, rola i higiena skóry.
3. Człowiek: budowa i rola narządu słuchu, budowa i rola narządu wzroku, układ nerwowy.
4. Ochrona przyrody w Polsce: formy ochrony przyrody, parki narodowe, ich rozmieszczenie, charakterystyczne obiekty chronione.

ETAP III (województki)

Na etapie III konkursu obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności etapu I i II. Zakres merytoryczny dotyczy treści nauczania - następujących zagadnień tematycznych podstawy programowej:

1. Królestwo zwierząt: bezkręgowce i kręgowce, budowa, przystosowanie do środowiska życia, czynności życiowe.
2. Pogoda i klimat: strefy klimatyczne na Ziemi.
3. Ruch obiegowy i obrotowy Ziemi i następstwa tych ruchów.
4. Strefy krajobrazowe Ziemi: las równikowy, sawanny, pustynie, krajobraz śródziemnomorski, stepy, tajga, tundra, pustynie lodowe – Arktyka i Antarktyda.
5. Elektryczność, magnetyzm, grawitacja, ruch, prędkość.
6. Odnawialne i nieodnawialne źródła energii.

Poszerzenie treści podstawy programowej dotyczy następujących treści:

1. Współrzędne geograficzne.
2. Oceany i kontynenty na Ziemi. Wyspy Morza Śródziemnego.
3. Płazy i gady w Polsce.
4. Globalne problemy ekologiczne: kwaśne opady, dziura ozonowa, efekt cieplarniany, skażenie powietrza wód i gleby.
5. Ziemia we wszechświecie: ciała niebieskie w Układzie Słonecznym, fazy Księżyca.
6. Podróże i wielkie odkrycia geograficzne.

III. LITERATURA DLA UCZNIA i inne źródła informacji:

1. Przyrodo Witaj 4, WSiP, Warszawa 2006, nr 38/06.
2. Przyrodo Witaj 5, WSiP, Warszawa 2006, nr 139/06.
3. Przyrodo Witaj 6, WSiP, Warszawa 2007, nr 101/07.
4. Tajemnice przyrody 4, Nowa Era, Warszawa 2007, nr 28/07/ W – wa 2011 nr 399/1/2011.
5. Tajemnice przyrody 5, Nowa Era, Warszawa 2008, nr 43/08/ W – wa 2013 nr 399/2/2013.
6. Tajemnice przyrody 6, Nowa Era, Warszawa 2009, nr 47/09/ W – wa 2014 nr 399/3/2014.
7. Przyroda 4, Operon, Gdynia 2008, nr 48/08/S.
8. Przyroda 5, Operon, Gdynia 2009, nr 27/09/S.
9. Przyroda 6, Operon, Gdynia 2010, nr 92/10/S.
10. Przyroda z klasą 4, Lektor Klett, Poznań 2012, nr 481/1/2012.
11. Przyroda z klasą 5, Lektor Klett, Poznań 2013, nr 481/2/2013.
12. Przyroda z klasą 6, Lektor Klett, Poznań 2014, nr 481/3/2014.
13. Przyroda z pomysłem klasa 4 część pierwsza, WSiP, nr 604/1/2012/2014.
14. Przyroda z pomysłem klasa 4 część druga, WSiP, nr 604/1/2012/2014.

15. Przyroda z pomysłem klasa 5 część pierwsza, WSiP, nr 604/3/2013/2015.
16. Przyroda z pomysłem klasa 5 część druga, WSiP, nr 604/3/2013/2015.
17. Atlas ilustrowany „Świat przyrody” IV – VI, Nowa Era, Warszawa 2012, ISBN 978-83-267-0918-0.
18. Salamandra Magazyn przyrodniczy nr 1/2016 (41) „Jaszczurki made in Poland” (etap rejonowy).
19. Salamandra Magazyn przyrodniczy nr 1/2016 (41) – „Zachowania obronne ptaków” (etap wojewódzki).

IV. UCZESTNICY KAŻDEGO ETAPU KONKURSU POWINNI DYSPONOWAĆ przyborami do pisania i rysowania: pióro lub długopis, ołówek – przeznaczony jedynie do rysowania; gumką. **Na konkurs nie wolno przynosić żadnych urządzeń telekomunikacyjnych.**

Wszelkich informacji dotyczących organizacji i przebiegu konkursu udzielają:

Przewodnicząca Komisji Wojewódzkiej z Przyrody:

Monika Skąlecka, starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

e-mail: delegatura.ko.torun@gmail.com, tel. 56 62 000 65 w. 24 lub 56 61 152 17

Wiceprzewodnicząca Komisji Wojewódzkiej z Przyrody:

Magdalena Kartanas tel. 660 342 257

mkartanas@wp.pl

Koordynator konkursów przedmiotowych:

Emilia Balana-Mroczkowska, starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

e-mail: emroczkowska@bydgoszcz.uw.gov.pl, tel. 52 34 97 622

Wszystkie załączniki do regulaminu do pobrania na stronie www.kuratorium.bydgoszcz.uw.gov.pl

**Załącznik nr 1
do Regulaminu szczegółowego
Wojewódzkiego Konkursu
Przedmiotowego z Przyrody**

Obszary działania rejonowych komisji Konkursu Przedmiotowego z Przyrody.

Nazwa komisji i zasięg terytorialny	Siedziba komisji rejonowej	Nazwisko i imię przewodniczącego
Komisja rejonowa nr 1: miasto Toruń	Szkoła Podstawowa Towarzystwa Salezjańskiego ul. Storczykowa 66a 87-100 Toruń (56) 655 67 12 dyrektor ks. Mariusz Witkowski	Monika Mrowińska
Komisja rejonowa nr 2: miasto Bydgoszcz, powiaty bydgoski, nakielski, żniński, sępoleński	Zespół Szkół nr 28 ul. M. Kromera 11 85 –792 Bydgoszcz (52) 344 18 18 dyrektor Marzena Mirowska	Agnieszka Gurtowska
Komisja rejonowa nr 3: miasto Grudziądz, miasto Wąbrzeźno, powiaty grudziądzki, chełmiński, świecki, tucholski, wąbrzeski	ZSO nr 5, SP nr 21 ul. Nauczycielska 19, 86-300 Grudziądz (56) 463 90 64 dyrektor Adam Przybylak	Renata Franczak
Komisja rejonowa nr 4: powiaty lipnowski, włocławski, rypiński	Szkoła Podstawowa nr 23 ul. Wyspiańskiego 3 87–800 Włocławek (54) 234 34 99 dyrektor Elżbieta Antosiak	Justyna Bałoń
Komisja rejonowa nr 5: powiaty inowrocławski, radziejowski, mogileński	Szkoła Podstawowa nr 2 ul. NMP 22/24 88 – 100 Inowrocław (52) 357 41 81 dyrektor Janusz Bartoszewicz	Wioletta Szydłowska
Komisja rejonowa nr 6: powiaty toruński, golubsko-dobrzyński, aleksandrowski, brodnicki	Szkoła Podstawowa nr 11 ul. Gagarina 36 87-100 Toruń (56) 651 72 20 dyrektor Jolanta Łoś	Grażyna Kruszką

W zależności od liczby uczniów zakwalifikowanych do etapu rejonowego konkursu liczba i siedziby komisji rejonowych mogą ulec zmianie.

**Załącznik nr 2
do Regulaminu szczegółowego
Wojewódzkiego Konkursu
Przedmiotowego z Przyrody**

Terminy i miejsca przeprowadzania etapów Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Przyrody.

ETAP	TERMIN	GODZINA	MIEJSCE
etap I – szkolny	26.10.2016 r. (środa)	12.00	miejscowa szkoła uczestnika konkursu
etap II – rejonowy	25.02.2017 r. (sobota)	10.00	w rejonach wg załącznika nr 1 do niniejszego regulaminu
etap III – wojewódzki	31.03.2017 r. (piątek)	12.00	Gimnazjum nr 3 w Toruniu, ul. Żwirki i Wigury